

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. Jovánovits József.

Főmunkatárs:

Dr. Kiss Dezső.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza. Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Házszabályrevízió.

Hogy a házszabályrevíziós tervezet abszorbeál mostanában minden érdeklődést, s a legközelebbi időben a képviselőház elé fog kerülni, hogy valósággá legyen, szükségesnek véljük, hogy a zombori függetlenségi párt elveihez hiven tán még a vita harcái tüzeiben beleszóljunk, s a nemzeti akarat mikép leendő meghozatala előtt e párt hangulatát illetékes helyre juttassuk.

Szükségesnek tartjuk a házszabályrevíziót, mert tudjuk, hogy az összes többségi pártok képviselője, s a közbizalomra támaszkodó kormány nyilván bevallott, helyesnek és hazafiasnak vitán kívül elismert okokból és célok kedvéért lépett elő ezzel a revíziós tervvel, a priori elutasító nízus jóformán sehonnét se mutatkozik ellene.

Hiszen aki akarja a parlamentarizmust, annak akarnia kell azon szabályokat is, amelyek biztosítják, hogy a többség akarata a parlament szervezete megalakulásának és működésének minden mozzanatában uralomra jusson.

A tanácskozási rend olyatén szabályozása, mely eleve biztosítja a többségi elv érvényesülését a művelt világ valamennyi népképviselőjén alapuló törvényhozó testületében valószínűségű palládiuma a parlamentarizmusnak.

Nem szabad alkalmat adni továbbra is egy nemzetellenes töredék bakafántoskodásának, akiknek a mai laza és tulságosan szinte kezdetlegesen liberális házszabályok mellett akármikor módjukban volt, hogy egyszerűen illuzóriussá tegyék a nemzeti akaratnak a tulnyomó hazafias többség által képviselt érvényesülését. Nem szabad megengednünk, hogy a horvát arcátlanság továbbra is megzsibbaszsa a magyar parlament működését.

Ezt az erkölcsileg és politikailag lehetetlen lehetőséget ki kell küszöbölni a magyar parlamentarizmus élő szervezetéből.

Egy nem magyar, vagy nem magyar érzésű parlamentari kisebbség felelőtlen, hazafiatlan, országháborító féltelenségét meg kell zaboláznunk.

Tehát, hogy ha mi nemzeti repulációnkat veszélyeztetni nem akarjuk,

hogy ha a tehetetlenség fertőjében elsüllyedni nem akarunk, hanem a tanácskozás rendjét és azt is biztosítani akarjuk, hogy a kormány ne lekötött kézzel legyen kénytelen meddő parlamenti tárgyalásokat és felszólalásokat figyelemmel kísérni, hanem elvállalt feladatahoz hiven több égető kérdést megvalósíthasson, több jogos kívánságot kielégíthessen, akkor a házszabályok revízióját minden hazáját szerető férfiú szükségesnek fogja mondani.

El kell tehát végre távolítani törvényhozásunk feje felől a „nye pozvolim” Damokles kardját, mert ellenkező esetben alkotmányunk sáncain fognak rést ütni, hogy azután besétáljon az önkény, a féktelenkedő zavarok, s a korrupciónak gyorsan fejlődő csirái hintessenek szerte-széjjel.

Élni, élni akaró, tudó nemzet vagyunk s nem akarunk a szegény Lengyelország gyászos végzetére jutni.

A reakció fogja létrehozni ezt az intézményt, mint a hogy létrehozta azt 1882-ben Angliában. Ott életbeléptették azt, egyes ellenzéki pártok képviselőinek mindenben dilettáns, legtöbbször csak személyeskedésre, vagy mindenkitől ismert vesszőparipáik kinyargaltatására irányuló azon szereplése ellen, amely legfőbb okozója volt annak, hogy nagyfontosságú törvényjavaslatok éppen legalaposabb tárgyalást igénylő részeikben, megbotránkoztató frívol könnyelműséggel tárgyalattak.

Mig tehát ott a párbeszédnek számának és tarmának rendszeres korlátozásában álló erős gyógyszereknek (heroic remedies) meghonosítását szükségesnek látták leginkább azért, hogy a parlament sulyát, tekintélyét biztosítsák, addig itt nálunk ilyen intézmény életbeléptetésére annál inkább szükség van, mert itt az már az alkotmánybiztosíték karakterével is bír. Itt a házszabályrevízió a magyar állameszme egyik legfontosabb védelmi eszközt képezi. A közjogi elvek tiszta világának szempontjából végfolyamatban a már meglévő jogállapotnak megóvása, jogos önvédelem ez, azon veszélyek ellen, melyek fenyegetik a tulkapások révén a magyarság szupremáciáját, alkotmányos szabadságunk erkölcsi erejét.

Örömmel üdvözöljük tehát azt az akciót, amely a házszabályok szigorítását a nemzeti akarat érvényesülésének biztosítása végett akarja.

Örömmel üdvözöljük a házszabályok tervezett reformját, mert ebben az egyes viták és esetleg az egyes szónokok fölszólalásának időbeli korlátozása összhangba van hozva az alkotmányossággal, a parlamentarizmussal, a liberálizmussal, a demokráciával, szóval mindazon eszmékkel, a melyeket a parlamenti működés vezéreszméitől szeretünk és akarunk tekinteni és a melyek részére történt minden tétőfogalást méltán egyértelműnek tartunk az emberiség haladásával.

Örömmel üdvözöljük, mert ez az intézmény közel egyidejűleg fog létesülni a választói jogosultság megszemenő kiterjesztését elrendelő törvénnyel és hogy az is épen úgy, mint e törvény, ugyanegy programból kerül ki, sőt ugyanegy embertől, a liberális Andrássytól ered.

Örömmel üdvözöljük, hogy a szólásszabadságot korlátozni nem akarja, klotür behozatalát nem iniciálja, sőt oly messzemenő liberalitással kívánja, a házszabályoknak mellőzhetetlen reformálását, amely a mintául vett (Standing Order-ben) Angol házszabályokban nincs meg.

Hiszen a politikai és magánjogok tiszteletben tartása és megóvása jegyében megszületett koalíció a szólásszabadságot minden irányban biztosítani kell hogy akarja, mert ez az alkotmányos lét fentartásához ép úgy szükséges, mint az alkotmányosság egyéb biztosítékai. A szólásszabadságon ejtett sérelmet megérzi az alkotmányos élet. A szólásszabadság eltiltása a konstitúció megölése.

Jóleső érzéssel vesszük, hogy a tervezet jelentős módosuláson ment át a permanencia tekintetében, hogy a permanens ülések eszméje végkép kiküszöböltetett és csupán az esetleg kiterjedtebb mérvben igénybe vett szólásszabadsággal kiterjedtebb tanácskozási idő igénybevétele kívánatik.

Van azonban a tervezetnek egy molesztáló részlete, amely akkor, amikor ezen vezércikket írom, még a pártközi értekezlet erős ütköző pontjának maradt fenn.

ÓRIÁSI MARÓNI

5 kgr. csomag 3 kor. 40

o fil. bérmentve. o

Kapható:

Ifj. Heindlhofer Róbert

Zombor.

Hogy e tekintetben sikerül-e az ellentéteket áthidalni vagy pedig a függetlenségi párt meghajol-e Andrassy érvei előtt, nem tudni, de akármiképen is fog ennek eldőlni a sora, a zombori függetlenségi párt a legteljesebb morális és politikai capitis diminutio nélkül, abba, hogy az appropriációt és a katonai dolgokat ne vegye ki a sürgősség alól, hogy a magyar pártok örökre megakadályoztassanak abban, hogy a nemzeti akarat ellen irányuló bizonyos törekvésekkel szemben a hazafiúi ellenszegülés eszközt igénybe vegyék, soha senki kedvéért nem fog beletnyugodni, s képviselőjét pedig kérni fogja, hogy a párt óhaját a parlamentben juttassa kifejezésre.

Ezeket a pontokat a nemzeti ellenállásnak permanenciában kell maradnia, különben minden valódi vagy képzelt vívmány, előhaladás az állami önállóság felé mindörökre el lesz zárva előttünk.

Nálunk, az állami szervezet alapjainak szempontjából, a mi parlamentünk különleges hivatása, különleges helyzete miatt az obstrukció, mint ultima ráció, mint a passzív rezisztenciának eszköze — az alkotmányos élet jogos tényezője is.

Mert álljunk meg egy kissé s szaturáljuk a felfogásokat.

A közjogi felfogás Angliában, Franciaországban és bizonyára minden más — jogegyenlőség alapján álló — parlamenti szervezetű államban az, hogy a parlamenti tagok tanácskozási rendjén a többségnek akarata feltétlenül érvényesüljön.

De ezekben az államokban a főhatalom mindkét tényezője tevékenységének minden szála egyaránt és kizárólag a nemzeti élet talajában gyökeredzik. A mi államunk azonban egy, a mienknél hatalmasabb és érdekkörünkön túl sok tekintetben eltérő más érdekkörben élő más állammal, Ausztriával törvényes közösségben él.

Másutt a parlament, a kormánynak minden javaslatát csak abból a szempontból bírálja, vajjon az a kitűzött cél elérése a leghelyesebb módot tartalmazza-e? Nálunk azonban a parlament nem egy javaslatot még abból a szempontból is bírálhat alá kénytelen venni, vajjon annak révén az Ausztriával való reális közösségből folyó tekintetek nem-e a nemzeti élet igényeinek rovására érvényesülnek-e?

A többi parlamentek az állami élet működésének egyik főszervét alkotják. A mi parlamentünknek azonban még az a hivatása is van, hogy szemben egy törvényes közösségből folyó idegen irányzattal a nemzeti élet védője legyen.

Mert viszonyaink Ausztriával nem oly zavartalanul bensőségesek, helyzetünk az udvarral, a dinasztíával nem annyira minden kétségen felül tiszta sor, hogy minden eshetőségre is ne volna szükségünk, úgy látszik, igen sokáig egynémi rezervált felségjogra, a *népfelség* számára a mind-

jobban tultengő uralkodói praerogatívákkal.

Mikor tehát nemesak a törvényhozási közhatalom gyakorlatában való részvételtől, hanem egyszersmind arról is szó van, hogy parlamentünk az Ausztriával való közösségből folyó oly irányzatokról ítéljen, amelyek a nemzeti élet érvényesítésére hátrányos helyzetet teremthetnek: akkor a magyar parlamentben jogossá lesz az oly eljárás, amely tán más parlamentben jogtalan lenne, akkor az obstrukció a nemzet igaz közvéleményének és így az anyagi igazságnak nyilvánulását jelentheti.

Nem szabad tehát, hogy megszűnjék a garanciája annak, hogy Ausztriával szemben egy nemzeti kisebbség az ország nemzeti érdekeinek védelmében sikeresen helyt állhasson.

Nem szabad eldobnunk magunktól azokat a fegyvereket, amelyekkel a közel multban is Ausztria hatalmi túltörekvései ellenében mindig sikeresen tudtunk védekezni.

Andrassy azon aggodalmára, hogy a nemzetellenes törekvések fognak visszaélni e kérdéseknél az obstrukció fegyverével, azt mondhatom, hogy ezeréves históriánknak igen sok annálisa arra tanít bennünket, magyarokat, hogy azok a politikai akciók, melyeknek célhoz jutása elsősorban a dinasztia érdeke, vagy pedig a monarchia másik államának politikai és gazdasági jóvoltát érintik, se a multban, se bizonyára a jövőben nem kénytelenek számításba venni valami fanatikus, zabolátlan parlamenti ellenállást a hü horvátok s még hívebb nemzetiségek részéről.

Azt várja a zombori függetlenségi párt képviselőjétől, hogy amíg egyrészt nem engedik meg, hogy a nemzetellenes törekvések a házsbályok hézagainak örvényébe fojtsák a magyar parlament munkaképességét, ugyanakkor ne járuljon ahhoz, hogy elvegyék a levegőt, a lehetőségét a nemzeti ügy védelmére Ausztria esetleges tulkapásaival szemben.

k. d.

Ezüst érdemkereszt a hü cselédnek.

Szívet megindító rendkívül kedves ünnepély keretében folyt le folyó hó 19-én Sári pusztán Stadler János majorgazda kitüntetése. Stadler 54 évet szolgált a sári-pusztai uradalomban.

Az ünnepély fényét a legnagyobb mértékben emelte népszerű főispánunk jelenléte, ki személyesen adta át a jutalmakat és tüzte fel a kitüntetettnek a királyi elismerés jelét, az ezüst érdemkeresztet.

A reggeli gyorsvonattal érkeztek meg Bajmokra Fernbach Károly főispán vezetése mellett Tárczay Dezső járási főszolgabíró, vármegyei gazdasági egyesület kebeléből Günther Ferenc ügyvezető-igazgató és Falcione Lajos igazgató-választmányi tag és Halm Ottó rendőrfelügyelő.

A vendégeket a sári-pusztai uradalom tulajdonosa, báró Hammerstein Richárd fogadta magyaros vendégszeretettel.

Jelen voltak Őrszállás községből Neszmirák Mátyás jegyző, Hümpfner Alajos plébános, dr. Heller Armin orvos, Biehler Vilmos takarékpénztári igazgató és Őrszállás község előljárósága.

Délelőtt 11 órakor folyt le az ünnepély. Elsőnek Fernbach Károly főispán üdvözölte szép beszédben a kitüntetettet. Beszédében párhuzamba állította a szellemi és a kézi munkát. Ő, aki a munkást érdeme szerint megbecsüli, óva int az amerikai kivándorlástól. Amidőn a kitüntetettnek hosszú, hűséges szolgálatát követendő példának állítja oda, átadja a legfelsőbb királyi elismerés szimbólumát, az ezüst érdemkeresztet.

Ugyanekkor átadta Darányi földművelésügyi miniszter nevében az elismerő- és dícsérő oklevelet és 100 korona jutalmat és a tulajdonos 100 korona ajándékát.

Stadler János meghatottságtól remegő hangon mondott köszönetet.

Majd Hümpfner plébános és a gazdasági egyesület nevében Günther igazgató intézte beszédet a munkásokhoz és a vendégekhez.

Hammerstein Richárd báró tartalmas, szép beszédben szolt munkásaihoz. Rámutat azon humánus intézkedésekre, melyeket mióta birtokát átvette, a munkások érdekében tett. Cselédeinek és munkásainak különlakó házakat építtetett, úgy hogy most minden cselédnek meg van a maga elkülönített, az egészségügyi követelményeknek megfelelő kis otthona.

Amidőn ő minden áldozatot meghoz cselédeinek, munkásainak atyja kíván lenni, viszont felhívja őket, hogy kötelességeiket ők is hűséggel és szorgalommal végezzék.

A kitüntetettet és az ünnepélyen résztvetteket Hammerstein Richárd báró maga lefotografálta.

Majd 1 órakor fényes ebéd következett, amelyen a jelen voltak és az ünnepelt résztvettek.

Amidőn csak a legnagyobb rövidséggel közöljük a szép munkáskitüntetés ünnepélynek lefolyását, nem hagyhatjuk méltatlanság nélkül Darányi földművelésügyi miniszterünk legszébb törekvését, amelylyel kiváltképp az Alföld igazgatóságoktól sokat zaklatott földjén az érdekes, derék munkásokat és cselédeket kitünteti, jutalmazza és buzdítja, hogy kenyéradó urukat, ki egyuttal gondviselő atyjuk, szorgalmas munkával megbecsüljék. Ebben a munkában vármegyénk területén legbuzgóbb segítőtársa a mi szeretett, népszerű főispánunk, kinek közbenjárására — a folyó évben hosszú éveket szolgált cselédeink és munkásaink még nagyobb számban lesznek jutalmazva és kitüntetve.

Az ő munkája csendben, a szeretet nevében folyik és úgy remélhetjük, hogy egy a kivándorlás, mint a szocialista igazgatóságoktól sokat zaklatott munkásaink észre fognak térni, hogy az a föld lehet egyedül az ő kenyéradó országuk, „*amelyen élünk, halunk kell*“.

Csak kívánatos lenne, hogy a jövőben hasonló alkalmakkor a nagygazdák elküldjék munkásaikat, hogy a jópéldán buzduljanak és javuljanak.

H I R E K.

Megbízás. Faragó János kir. tanfelügyelő az újvidéki polgári fiúiskola igazgatói teendőinek ideiglenes vezetésével Kellner Fülöp polg. iskolai tanítót bizta meg.

Elhunyt képviselő. Sulyos gyász érte Szabadka város közéletét. Varga Károly, Szabadka város első kerületének országgyűlési képviselője szombaton délelőtt néhány napi betegeskedés után elhunyt. Varga Károly egyike volt azon keveseknek, akikről azt lehet mondani, hogy egyáltalán nem volt ellensége. Az a jóságos öreg ur volt, akit minden ismerőse tisztelt és becsült. Politikai működésében a függetlenségi és negyvennyolcas eszmék rajongó hívének vallotta magát s a legválságosabb időkben is fáradhatatlanul küzdött a függetlenségi párt érdekében, öreg testtel bár, de ifjú szívvel és igaz lelkesedéssel. — Az elhunyt képviselő 1838-ban született. S midőn a jogot elvégezte, ügyvédi vizsgát tett és mint gyakorló-ügyvéd, Szabadkán telepedett meg. 1869-ben választották be a képviselőházba Szabadka I. kerületében függetlenségi és 48-as programmal. A Háznak 1881-ig volt tagja. 1905-ben és 1906-ban ismét régi kerülete választotta meg és pedig ezuttal nemzetiségi ellenjelöltjével szemben nagy szótöbbséggel. Vargha a magyar ipar fejlesztése körül is nagyon sokat tett és a szabadkai gazdák bankjának volt igazgatója. A haláleset városzerte nagy részvétet keltett. Temetése kedden délután ment végbe óriási részvét mellett. A temetésen részt vett Fernbach Károly főispán is.

Igazságügyi palota. A Zomborban emelendő törvénykezési palota tervpályázata a m. kir. igazságügyminisztérium részéről az építési ipar című szaklapban közzé van téve. A pályázat határideje lejár február 20-án. A helyszínrajz és építési program a m. kir. igazságügyminisztérium segédhivatali főigazgatóságától szerezhető be.

Gyászír. Özv. Simits Ágostonné szül. Kovácsics Antónia folyó évi január hó 16-án életének 73-ik évében jobblétre szenderült. Temetése e hó 18-án délelőtt 10 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

Gazdaértekezlet Ujpalánkán. A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület titkára Inhoff József folyó hó 13-án Biehler József községi jegyző és az agilis községi előjáróság pártfogása mellett látogatott gazdaértekezletet tartott, amelyen a gazdák elhatározták, hogy rövid időn belül az egyesület fiókját képező községi gazdakört megfogják alakítani.

Bücsűzés. Ismerőseiknek — akiket az idő rövidsége miatt külön-külön föl nem kereshettek — ezuton küldenek szívélyes bucsu-üdvözlőt. Dr. Radvány Ferenc és neje.

Az ev. ref. egyház, illetőleg vallás elnevezésének megváltozása. Az 1904. évi második budapesti országos református zsinat az általa alkotott törvényekben úgy az ev. ref. egyházat, mint az ev. ref. vallást református-nak nevezi. Ezen elnevezést elfogadja az 1907. évi február hó 14-én kelt ama legfelsőbb elhatározás is, amellyel a fennebb jelzett zsinati törvények jóváhagyatnak és megerősítettek. Ehhez képest az ev. ref. egyház és vallás hivatalos elnevezése ezentul nem evangélikus református, hanem református. A belügyminiszter az igazságügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte tehát, hogy az anyakönyvi eljárásban az evangélikus református vallás ezentul reformátusnak neveztessek.

A Gazdasági Egyesület téli munkaprogramja. Vármegyei Gazdasági Egyesületünk folyó hó 12-én vasárnap Szentfűlöpön látogatott vándor gazdagylést rendezett. A vándorgazda gyűlésen Szentfűlöp vidékének gazdaközönsége nagyobb számmal vett részt, a vidék tanítósa közül többen, továbbá a gazdasági egyesület tisztikara. Előadásokat tartottak: Steinhardt József vepródi és Müller József palánkai kispapok, továbbá Günther Ferenc egyesületi igazgató.

Eljegyzés. Ifj. Jedlicska István zentai városi tanácsnok, eljegyezte Nagy Gábor biharmegyei szőlőnagybirtokos és neje Molcsányhy Eszter leányát Emikét.

Szabad Lyceum. Vasárnap, f. hó 19-én Hegedüs József távollétében Rácz Soma főgimnáziumi tanár tartott tanulságos előadást az alkoholizmusról. A leginkább férfiakból álló hallgatóság teljesen betöltötte a város-háza nagytermét. A német tanítók egyesülete egészségügyi kiállításának eredményeit felhasználva, szemléltető képek kíséretében mutatott reá az alkoholizmus romboló pusztítására, amelyet a lelki és testi életben véghez visz. Bode jópoharán e káros következményeket általában megjelölve, áttért az alkohol vegytani alkatára, százalékos táblázatban mutatván be, mennyit tartalmaz belőle egyes szeszese ital. Majd felvette azt a kérdést, táplálék-e az alkohol — tagadó eredményre jutott. Hogy mégis oly nagy mennyiségben fogyasztják, okát egyrészt gazdasági jellegében lelta, — bemutatva egyes államok szesztermelését, — másrészt magában az alkoholban, mely „öregtet ifjút, szomorut, vidít s gondot eltemet”. E pillanatnyi kellemes hatással szemben a szemléltető képek hosszú sorozatában mutatta be, mily kártékony a szervekre s mint bénítja a szellemi tevékenységet s az erkölcsi érzéket s mily ártalmas kihatása van még az utódokra is. Fejtegetéseit mindenütt statisztikai adatokkal támogatta. Majd a hallgatóság elé tárva az alkoholtól tartózkodó ember testi s lelki életét, haragra, küzdelemre buzdította hallgatóit a társadalom ezen rákfenéje ellen s azon óhajának adott kifejezést, hogy az emberiség érdekében minél előbb törvényes intézkedés történjen az alkoholizmus ellen. A hallgatóság a lendületes, szép előadást lelkesen megéljenezte.

Ünnepelt iparistületi jegyző. Lélekemelő ünnepélyt ült f. hó 11-én a bezdáni általános iparistület jelenlegi jegyzője, Türr János 10 éves működésének évfordulóján. Bogdy Sándor elnök kezdeményezésére az egész előjáróság lelkes csatlakozásával az iparistület díszközgyűlést tartott, melyen Csirszka Konrád iparhatósági biztos lelkes szavakban méltatta az ünnepelt érdemeit, tolmácsolván becsületes, kitartó és fáradhatatlan munkásságáért az iparosság őszinte ragaszkodását. A beszéd alatt lehullott a lepel az ünnepelt szépen sikerült életnagyságu mellképéről. A zúgó éljenzés után meghatottságtól remegő hangon köszöntö meg a jubiláns a nem remélt kiltüntető elismerést, igérvén, hogy a jövőben még hatványozottabb tevékenységgel fog az iparosság s a testület érdekében munkálkodni. Majd az elnök gondjaiba vévén a képet, berekesztette a díszközgyűlést, melyet 70 terítékű lakoma követett. A lelkes hangulatban számos felköszöntő hangzott el s kedélyes eszmecsere, cigány s jó bor mellett csak a virradat vetett véget az ünnepségnek.

Csecsemővédő-egyesület alakult a közelmúltban Budapesten azzal a nemes céllal, hogy a kellő emberi istápolás hián életük első évében elpusztuló embersarjadékokat az élet számára megmentsek. Tömörítik maguk körül azokat az embereket, akik szívét érintetlenül nem hagyja a csecsemőmosoly és csecsemősírás. Városunkban is felkarolták az új egyesület ügyét és pedig azok, akik legközelebből ismerői a gyermekmosolynak, sírásnak: az anyák. Amikor hírt adtunk e kis mozgalomról, szerte a városban uri asszonyok, napszámos asszonyok buzgón varrogatnak, kis gyermekkelengye készítésén szorgoskodva, tanúsítva azt, hogy szalóban, munkáslakásban az anyai szív egyforma: mindenütt azt érzi, hogy hátha ép az ő szíve melegségére vár egy elhagyott csecsemő fázó tagjainak felmelegítése. Kelme-kerkedőink, divatúrásaink készségesen ajánlottak fel anyagot hozzá, s pár nap mulva közel 200 kis ruhácska bizonyítja városunkból az új egyesület előtt, hogy a szeretet alkotása mindenkor utat talál a szívekhez.

Halálozás. Zarkóczy Lajos, az újvidéki polgári fiúiskola igazgatója e hó 12-én 50 éves korában szívszélhűdés következtében meghalt. Temetése 14-én igen nagy részvét mellett ment végbe.

Gondnokság alá helyezés. A zombori kir. törvényszék Horváth János bezdáni lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Közgyűlés. A zombori iparos dalárda folyó évi január hó 5-én tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalommal Tantner Ottó elnök, Gruda Pált igazgatóvá és Szántó Károlyt karmesterré újból megválasztották.

Öngyilkos főszolgabíró. A vármegyei tisztikarnak egyik szorgalmas, derék tisztviselője, Horváth Dezső, a bácsalmási járás főszolgabírója vasárnap Temesvárott, ahol üzleti ügyekben tartózkodott, halántékon lőtte magát és nyomban meghalt. Az öngyilkosság körülményeiről a következőket közli velünk bácsalmási tudósítónk: Horváth Dezső főszolgabíró szombaton a déli vonattal utazott el szék-helyéről. Elutazását az alispánnak is bejelentette. A hivatalban tisztviselőitől a legjobb kedvvel búcsuzott el. Nem vettek rajta észre semmit, hogy az öngyilkosság gondolatával foglalkozik. Koller Oszkár szolgabíró elkísérte a vasúti állomásra, tőle is a legjobb kedvben vált el azzal, hogy két nap mulva visszatér. Szabadkán Vigh bírósági végrehajtót látogatta meg. Vele és családjával hosszabb ideig elbeszélgetett és az estéli vonattal Szegeden át Temesvárra utazott. Vasárnap délelőtt felhívta Vighet és arra kérte, hogy menjen ki feleségéhez, hogy az ne legyen egyedül. Vigh megígérte, hogy kimegy Bácsalmásra és behozza a feleségét és elmennek színházba. Lesz szegénynek színháza otthon, felelte Horváth. Vigh erre azt kérdezte sógorától, hogy talán baja van, hogy ily furesán beszél. Nincs semmi bajom. Délután van egy kis dolgom és azután egészen rendben leszek. Tettet valószínűleg pillanatnyi elme-zavarban követte el. Horváth mintegy 10 év előtt vette feleségül Malonyai Béla zentai szolgabíró nővérét, Malonyai Ignác táblabíró leányát, Irmát, akivel boldogan élt, két kis gyermeke van, a 9 éves Szilárd és az 5 éves Edith. Gyermekeit bálványozta. Felesége a hír vételekor rögtön elutazott. A szerencsétlen embert Temesvárt tegnapelőtt temették el nagy részvét mellett. Horváth Dezső 1871. évi aug. 25-én született. Iskolai tanulmányait Baján végezte. Kolozsvárott és Budapesten jogászokodott, 1892-ben a szegedi kir. járás-bíróságnál joggyakornok. 1894-ben Baján ügyvédjelölt, majd a vármegyei szolgálatában 1896. június 1-től közigazgatási gyakornok, később újvidéki, azután zsabalyai szolgabíró, 1907-ben Bácsalmáson főszolgabíró lett. Ahoza a múlt évi decemberben megtartott általános tisztújítás alkalmával ismét egyhangulag megválasztották.

Halálozás. Özv. Hazler Fülöpné szül. Eckert Anna folyó évi január hó 18-án, életének 71-ik évében elhunyt. A megboldogultnak földi maradványait e hó 19-én délután fél 4 órakor nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

Községi Gazdakör Palánkán. A palánkai gazdaközönség meghívására a vármegyei gazdasági egyesület részéről Inhoff József titkár kiküldetett a helyszínén a községi gazdakör megalakítása céljából. Potzta György községi jegyző és Fertályi János községi állatorvos, a községi előjáróság és egyéb a gazdák sorsa iránt érdeklődő személyiségek fűradósa folytán a községi gazdakör megalakult.

Szerencsétlenül járt munkás. Megrendítő szerencsétlenség történt a bácsbokodi vasúti állomáson. Amikor az esti vonat a bácsbokodi állomásra befutott, Szép Mihály váltóór segédkezett a kocsik tolasánál és összekapcsolásánál. Szép Mihály, amikor az utolsó kocsit is bekapcsolta, ki akart bujni a kocsik közül. Szerencsétlenségére a talaj sikos volt, megcsuszott és elesett. Ebben a pillanatban megindult a vonat és a kocsik kerekéi végig robogtak a szerencsétlen ember vállán. A borzasztó módon összeroncsolt embert rögtön ápolás alá vették, de hiába. Szép Mihály váltóór vasárnap reggelre meghalt.

Az áldomás vége. Staff Mihály és Besze Pál kelebiai dísznökereskedők malacokat árultak a szabadkai piacon. Jó kelete volt a malacoknak s a sikerült vásár örömeire bérttek a Szádeczky vendéglőjébe áldomásra. A két jó barát valami fölött szóváltásba kerekedett, ami közben előkerült a híres sza-

badkai bicsak, amellyel Besze kedves barátját alaposan összeszurkálta. Staff a halállal vívódik.

SZINÉSZET.

Szombat, január 18.

Ügyesen rendezett, gördülékeny előadásban ment a **Dorrit kisasszony** című vígjáték. A címszerepet kreált Dulich Mariska (Anny) kedves játékával teljesen kiérdemelte az első jelenésekor előlegezett kitörő tapsvihart. Mesteri alakítást nyújtott ez alkalommal is Polgár, az adósok börtönébe került öreg Dorrit William szerepében. Csinos Fanny volt Csanádi és kis szerepét sok kedvességgel játszta meg. Sikerként alakítás volt a Jászay Olgáé (Lady Jues) és Solymosié (Sparkler). Gózon Béla is jól játszott, bár öltözeke nem volt kifogástalan. Végül említésre érdemes tipikus alakításáért Csolnakosy Gyula (Burnish).

Vasárnap, január 19.

Délután **A Harang**-ot játszták telt ház előtt, szép és estélinek is beillő előadásban.

Este a **Csibészkirály** című operette bemutató előadása volt, félig telt ház előtt. A távol maradtak nem veszítettek semmit. Mert amit Széll Lajos és Buttykay Akos produkáltak ebben a darabban, az mind üres, léha fércmunka. Szinte esodálatos, hogy ez a darab — bár igen rövid ideig is — a Király Színházban műsoron tudta magát tartani. Nines ebben a darabban egyetlenegy egészséges énekszám se. Hiába való volt Révész Ilonkának (Daisy) minden igyekezete, csupa kedvességgel telt játéka, — a darabot a bukástól nálunk se lehetett megmenteni. Csak az ő egyéniségében fekvő kedvessége, meg Heltay (Grolmus) ötletes mókái voltak csupán élvezhetők. Gáthyt (Layton) érvényesülni a darab és különösen szerepének silánysága nem engedte. Az egyetlen valamire való alak az egész darabban a Kittyé, amelyet Csanádi ismert kedvességével játszott meg.

Hétfő, január 20.

Lehár Ferenc bájos zenéjű operettje a **Mulató Istenek**, majdnem üres ház előtt ment. Pedig ugy a darab, mint az előadás nagyobb érdeklődést megérdemelt volna. Révész Ilonka Charis szerepében csupa báj és eleveenség volt. Nagyon sikkesen játszott és táncolt s majdnem több tapsot kapott, mint amekkora közönség a színházban volt. Kaposy (Juno) igen szépen énekelt; nem illet azonban a darabba modern toilletteje, mely különösen a harmadik felvonásban volt kirívó. Gáthy (Jupiter) bravurosán énekelt és ügyesen játszott. Heltai (Sosias) kiváló sikerrel improvizált, eleven, ügyes játékával nagyban gyarapította sikereit. Említendő még Csanádi (Alkmene), ki igen szépen énekelte egyetlen énekszámát, Haraszthy (Thália), Gózon Gyula (Merkur) és Csolnakosy Gyula (Maenandrosz). Telekánt (Amphitrión) szándékosan hagytuk utoljára, hogy első szép sikeréhez őszintén gratuláljunk. Szinte tombolt örömben a közönség, hogy ennek a szép hangú énekesnek végre egy sikerült estéje volt. Zugó tapsviharral újráztatta meg a csengő melegséggel előadott énekét. Talán ez a siker bátorságot ad neki a jövőre, mert Telekántnak — mint már régebben is megmondottuk — az a hibája, hogy fél a közönségtől. Pedig ma este láthatta, hogy a közönség jobban örvend sikerének, mint ő maga —ó.

Révész Ilonka jutalomjátéka. Hagymányos szokásuk a szinigazgatóknak, hogy a társulatuk egyes kiválóbb erőit, a sziniszazon végén jutalomjátékban részesítik; a közönségnek pedig ép' ily régi kedves szokása az, hogy az ilyen jutalomjátékok alkalmával az ünnepezt művész vagy művésznő iránti nagyrabecsülésének és szeretetének kitüntető kifejezést ad.

Az első jutalomjátéka a már befejezéséhez közelgő szezonnak, **Révész Ilonka jutalomjátéka**, a **Varázskeringő** lesz. Ennek a jutalomjátéknak azonban két háttere van. Amilyen öröndetes az egyik, olyan őszintén sajnálatos a másik. Öröndetes az, hogy alkalma nyílik a közönségnek leróni nagyrabecsülését, ragaszkodását és szeretetét egy olyan művésznő iránt, ki már két idényen át, minden egyes alkalommal szinpadra vitte elragadó művészetének minden porcikáját, egyéniségének egész kedvességét és lelke teljes melegét; de őszintén sajnálatos — még ha az egoizmus vádjával illetnek is bennünket — az, hogy többet nem lesz alkalmunk szinpadon látni ezt az elbájolóan édes, fúrge pacsirtát, ezentul nem hódolhatunk csupa kedvességgel telt játéknak, mert virág-vasárnaptól kezdve megválnak a néki oly sok és szép dícsőséget szerzett deszkáktól, hogy azontul csak egy embernek szentelje szíve és lelke egész melegét, hogy azontul csak annak az egy embernek játszóék. Szívöböl mondunk Isten veled-et a bucsuzás-kor és szívöböl kívánunk nagyon sok és örök boldogságot jövőndő szinpadára.

Szerkesztői üzenet.

Dr. R. R. E. Pancsova. A kérelemnek készséggel teszünk eleget. Köszönettel vennénk, ha bennünket a jövőben is felkeresne. A lap elküldése iránt intézkedtünk.

Kaszinói csendélet. Ebben a formában nem közölhetjük. Név és hely megnevezése híján nélkülözi a valószínűség látszatát, kigondolni pedig érdektesebb dolgokat is lehetne

Ókanizsai Keresztény Népbank Részvénytársaság.

Meghívó.

Az „Ókanizsai Keresztény Népbank Részvénytársaság“ 1908. évi február hó 2-án délután 2 órakor az intézet helyiségében fogja megtartani

V. évi rendes közgyűlést,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Targysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1907. évi eredményről és a mérleg előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, a tiszta nyereség felosztása, a felmentvény megadása.
3. 4 igazgatósági, 10 választmányi tag választása.*)
4. Jegyzőkönyv hitelesítésre 2 részvényes kiküldése.
5. Indítványok.**)

12—1

*) 9. §. 30. Szavazattal a közgyűlésen csak oly részvényes bír, ki a közgyűlés előtt részvényeit az igazgatóságnál leteszi.

**) 32. Indítványok azonban csak az esetben tárgyalhatók, ha azok legalább 30 nappal előbb az igazgatósághoz írásban benyújtottak.

Vagyon. Mérleg-számla. Teher.

Pénztár	9880 98	Részvénytőke	50000 —
596 drb váltó	3875 42	Magánbetétek	458205 79
399 „ kötelezvény	53625 —	10 filléres heti betét	5938 62
56 „ jelzalog	27853 —	Tartalékalap	5701 81
Folyó-számla	46708 45	Fel nem vett osztalék	60 —
Szerelvények	1000 —	Ez évi nyereség	6836 21
Házbér előre fizetve	133 —		
	526742 43		526742 43

Magyarkanizsán, 1907. évi december hó 31-én.

Dr. Király Sándor s. k.,
vezérigazgató.

Vörös István s. k.,
könyvelő.

Fehér István s. k.,
pénztárnok.

Ezen mérleg-számlát alulírott felügyelő-bizottság megvizsgálta, azt minden tételében helyesnek és az üzleti könyvekkel megegyezőnek találta.

Magyarkanizsán, 1907. évi január hó 12-én.

Omelka Imre s. k.,

Dr. Solti Imre s. k.,
felügy. biz. elnök.

Singlédi János s. k.,